

پیشنهاد پزشکیان برای تشکیل صندوق ارزی چندجانبه

رئیس جمهور به سران اجلاس شانگهای پیشنهاد داد صندوق ارزی چندجانبه‌برای مقابله باتحریم‌هایایجادشود.

مسعود پزشکیان گفت: این ابتکار بر سه محور اساسی استوار است: گسترش تسویه‌های مالی ملی و کاهش وابستگی به دلار

یادداشت

نگاه به شرق از ورای غرب‌زدگی

اندک نگاهی به شرق، از سوی غرب‌گرایان، معادل شرق‌گرایی و شرق‌زدگی تعبیر شود. این در حالی است که آن مناسبات تاریخی سال‌هاست که‌رخت‌برسته‌اندونوع‌ارتباط‌مانیز قرار نیست چنان مناسباتی را‌زننده‌کند.

واقعیت آن است که غرب‌زدگی حاکم بر جریان‌های فکری کشور اعم از جامعه روشنفکری، نظام آموزشی، دیوان‌سالاری و رسانه‌ها که امتدادش را در فرهنگ عمومی هم می‌توان دید، تاکنون مانع آن شده که نگاه متوازنی به شرق داشته باشیم. همان غرب‌زدگی که به بیان جلال آل‌احمد همچون وبازدگی بر جان روشنفکری افتاده و امروز به تعبیر دکتر عبدالکریمی به مرز غرب‌سالاری و غرب‌پرستی رسیده و دستگاه فکری بخش عمده‌ای از دیوان‌سالاری کشور را به دنبال خود می‌کشاند. گر‌به نقشه‌سیر ایران که در ۲۰۰ سال‌اخیر به شکل کنونی درآمده، رو به غرب ایستاده و آثار این جهت‌گیری را امروز در همه ابعاد می‌شود دید. از فرهنگ و هنر گرفته تا دیپلماسی و مذاکرات غرب‌محور و ضریب نامتقارنی که رسانه‌ها‌نسبت به کشورهای دو‌سوی جهان و حتی همسایه‌های شرقی و غربی کشور می‌دهند.

سه همسایه شرقی ما یعنی پاکستان، افغانستان و ترکمنستان با وجود‌گسترده‌ترین مرزهای مشترک، کمترین سهم‌را در مناسبات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی داشته‌اند و اگر کنش‌های امنیتی و دیوارکشی مرزهای شرقی را نادیده بگیریم، چه‌بسا از عرصه‌زندگی ما حذف می‌شوند.مقاومت در برابر برقراری روابط متوازن با شرق در حالی است که‌حتی کشورهای عربی خلیج فارس به‌عنوان شریک سنتی غرب نیز رویکرد سیاسی و اقتصادی خود را به سمت شرق متمایل کرده‌اندوحتی هندهم به‌عنوان رقیب و حتی دشمن سنتی چین، این‌روزها‌فصل تازه‌ای از روابط دوجانبه‌را آغاز کرده‌است. قدرت‌های منطقه‌ای و نوظهور شرقی با احیای روابط منطقه‌ای و پیمان‌هایی نظیر شانگهای و بریکس، نظم جدیدی را پایه‌گذاری می‌کنند که نشان از استقلال راهبردی نسبت به غرب و‌فروریختن نظام تک‌قطبی دارد. کشورهایی که می‌خواهند نشان دهند باز یگرانی مستقل هستند و صرفاً ابزاری در دست آمریکا و ناتو نخواهند بود. هر چند این روابط و پیمان‌ها هنوز در مرحله ابتدایی خود و در حد ابراز تمایل و تشریک مساعی برای همکاری هستند و به مرحله همکاری‌های عمیق سیاسی، تجاری، امنیتی و نظامی نرسیده‌اند، ولی چشم‌انداز دیگری از مناسبات بین‌الملل را پیش روی ما قرار می‌دهند که در آن دنیا و قدرت‌های جهانی در کشورهای غربی و آمریکا خلاصه نخواهد شد.

حالا‌در کشاکش انتقال قدرت از غرب به شرق، در کنار چین، روسیه، هند و سایر قدرت‌های نوظهور که اتفاقاً چالش‌ها و سابقه تنش و تعارض منافع کمتری هم با کشورمان دارند، بستر مناسبی برای شناسایی فرصت‌ها و تحریف منافع ملی بیشتر به‌وجود آمده‌است، البته این مهم نیازمند نگاهی واقعی و اصولی به شرق است. ما‌قرار نیست مستعمره یا تحت‌الحمايه قدرت‌های شرقی باشیم و منافع ملی اصولی خود، ارفادی آن‌ها کنیم. به‌همین نسبت هم‌قرار نیست آن‌ها منافع ملی خود را فدای ما کنند و‌برای ما هزینه بدهند. نگاه واقع‌بینانه در سیاست خارجی اقتضای آن دارد که فارغ از حب و بغض‌های بی‌پایه، به‌تعریف منافع مشترک در این فرصت تاریخی بپردازیم و با تضارب منافع به تضام منافع برسیم.

گزارش

سید حسین حسینی | عملکرد کابینه از مهم‌ترین محورهای قضاوت

مردم نسبت به دولت‌هاست و تغییر یا تثبیت وزیران، نشانه‌ای از روشن از عزم دولت در پیشبرد سیاست‌های اعلامی به‌شمار می‌آید. تجربه‌های گذشته نشان داده جابه‌جایی‌های شتایزده‌و بدون پشتوانه کارشناسی، نه تنها مشکلی را حل نکرده بلکه به آشفتنگی مدیریتی و هدررفت سرمایه‌های ملی انجامیده است. در مقابل، اصلاح هوشمندانه کابینه بر اساس شاخص‌های علمی و با هدف تقویت کارآمدی می‌تواند پیام روشنی از پاسخ‌گویی و مسئولیت‌پذیری دولت به افکار عمومی باشد.

پرسش اساسی اینجا‌ست که آیا دولت پزشکیان آماده است با بازبینی دقیق عملکرد وزیران، مسیر خدمت را به سمت کارآمدی بیش از پیش هدایت کند یا معتقد است با همین ترکیب می‌تواند عملکردی موفق داشته باشد؟

پزشکیان اعتقادی به تغییر ندارد و می‌گوید باید آدم‌ها را ساخت

«سیدمحمد علی ابطی» سیاستمدار اصلاح‌طلب و از چهره‌های پرسابقه فضای مجازی است. او یکی از سه چهره‌ای بود که هفته پیش با رئیس جمهور به گفت‌وگوی تلویزیونی نشستند. ابطی در گفت‌وگو با‌قدس با اشاره به

ضرورت بازنگری در ترکیب کابینه، بر نقش تعیین‌کننده ارزیابی عملکرد وزیران تأکید کرد.

وی در ابتدای سخنان خود بیان کرد: هر چند اطلاعاتی از داخل دولت ندارم اما همچنان معتقدم اگر ارزیابی‌ها از عضوی از اعضای هیئت دولت مثبت نباشد، باید تغییر صورت بگیرد.

ابطی تصریح کرد: آقای پزشکیان البته این مبنا را ظاهرأ قبول ندارد و معتقد است با تغییر آدم‌ها اتفاق خاصی نمی‌افتد، در حالی که من باور دارم تغییر افراد بسیار اثرگذار است.

این چهره فضای مجازی اظهار کرد: اگر وزیران و اطرافیان‌شان بدانند تغییری در کار نیست، انگیزه‌ای جدی برای کار کردن نخواهند داشت. یک سال فرصت خوبی برای ارزیابی وزارت است و اگر دولت با هر متر و معیاری که دارد، به این جمع‌بندی برسد که برخی با سیاست‌های دولت همراهی لازم را ندارند و نمی‌توانند خدمت مناسبی به مردم ارائه دهند، تغییر آن‌ها به نفع مردم، به نفع آقای پزشکیان و

در مبادلات اقتصادی، ایجاد زیرساخت‌های دیجیتال مشترک با استفاده از ارزهای دیجیتال بانک‌های مرکزی برای پرداخت‌های امن و شفاف و تأسیس صندوق ارزی چندجانبه به منظور حمایت از کشورهایی که در معرض فشارهای تحریمی یا بحران های نقدینگی قرار دارند.

هدایت جاوید | رئیس جمهور

چین، ژوئیه ۲۰۲۴ در جمع رهبران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای (SCO) در آستانه قزاقستان گفت: «هیچ کوه یا اقیانوسی نمی‌تواند میان مردمانی که آرمان‌های مشترک دارند فاصله بیندازد». آن زمان، سخنان شی جین‌پینگ اغراق آمیز و دور از واقعیت به نظر می‌رسید؛ نازندرا مودی، نخست‌وزیر هند که یکی از اعضای اصلی سازمان است، به دلیل اختلافات با چین و پاکستان حتی در نشست سران شانگهای حاضر نشد، اقدامی که عملاً بی‌اعتنایی به این بلوک بود. امروز و تنها یک سال پس از این رویداد، چشم‌انداز ژئوپلیتیکی در جهان شرق بسیار متفاوت به نظر می‌رسد؛ چین هم اینک میزبان نشست سالانه سازمان است و جمعی از رهبران منطقه و فراتر از آن در این گردهمایی حضور یافته‌اند. مودی برای نخستین بار از سال ۲۰۱۸ به چین سفر کرده است؛ در حالی که روند نزدیکی دوباره دهلی و پکن پس از اعمال تعرفه ۵۰ درصدی دونالد ترامپ بر کالاهای هندی شتاب بیشتری گرفته است.

۲ پیشنهاد مهم پزشکیان

بسیست و پنجمین گردهمایی سران سازمان همکاری شانگهای در تیانجین چین اما در شرایطی برگزار شد که از یک سو باید آن را فرصتی مهم پیش روی تهران برای توسعه مناسبات با متحدان و از طرف دیگر نمایش قدرت دنیای شرق مقابل یک‌جانبه‌گرایی غرب تعبیر کرد. مسعود پزشکیان صبح یکشنبه ۹ شهریور به منظور شرکت در اتفاق مذکور راهی سرزمین ازدهای زرد شد و دیروز هم در نشست سران به بیان نقطه‌نظرات جمهوری اسلامی پرداخت.

رئیس جمهور در این گردهمایی به تشریح دو پیشنهاد خود پرداخت و گفت: ایده مشخص جمهوری اسلامی برای پیگیری سازمان یافته‌تر دو ضرورت یا تلاش مهم یعنی «ضرورت صلح‌سازی» - از طریق ایجاد کمیته‌ای مشترک از کشورهای عضو - و «ضرورت تقویت همکاری‌های مالی برای کاهش اثرگذاری تحریم‌های یک‌جانبه» - از طریق ایجاد ابتکار تسویه مبادلات با ارز های ملی و کاهش وابستگی به دلار - است.

پزشکیان در ادامه سازمان همکاری شانگهای را الگویی موفق در ایجاد یک نظم مالی چندقطبی، عادلانه و مقاوم در برابر فشارهای خارجی معرفی و اعلام کرد: ایران با اتکا به موقعیت کم‌نظیر ژئوپلیتیکی و ترانزیتی خود از جمله بندر چابهار و دسترسی به مناطق مختلف این آمادگی را دارد که بستر لازم برای گسترش همکاری‌های منطقه‌ای و ایجاد دسترسی به کشورهای علاقه‌مند را فراهم کند.

اجلاس «تیانجین» انعکاس ندای اتحاد و انسجام شرق

سازمان همکاری شانگهای سازمانی بین‌المللی است که در سال ۲۰۰۱ تشکیل شد و عمده کشور های شرقی شامل روسیه، چین، هند، ایران، قزاقستان، پاکستان، عربستان سعودی و ترکیه عضو دائم یا ناظر در آن هستند که این مسئله جایگاه ویژه‌ای به این ائتلاف داده است. نشست اخیر سازمان همکاری شانگهای در تیانجین چین، البته به زعم کارشناسان از ابعاد مختلف حائز اهمیت است. حضور بیش از ۲۰ رهبر خارجی و ۱۰ رئیس سازمان بین‌المللی فرصت بسیار خوبی برای تبادل نظر و اریزنی برای هیئت‌های مختلف و از جمله ایران فراهم آورده بود.

آمادگی ایران برای امدادرسانی به زلزله‌زدهگان افغانستان

رئیس جمهور در پیامی وقوع زلزله در شرق افغانستان و جان باختن شماری از مردم آن کشور را تسلیت گفت و با اعلام آمادگی برای امدادرسانی و ارسال کمک‌های انسان‌دوستانه به مناطق آسیب‌دیده تصریح کرد: امیدوارم هر چه سریع‌تر شاهد وضعیت عادی در مناطق آسیب‌دیده باشیم.

سفر پزشکیان به پکن و شرکت وی در نشست شانگهای همزمان با نامه وزرای خارجه ایران، روسیه و چین علیه مکانیسم ماشه از جنبه‌های مختلف حائز اهمیت است

مهره چینی شرقی برابر غرب

رصد

نامه مشترک وزیران خارجه ایران، روسیه و چین به دبیر کل سازمان ملل

«سازوکار اسنپ‌بک» مبنای حقوقی ندارد

بود که نخستین بار برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ را نقض کرد و سپس اروپا بود که به جای پایبندی به تعهدات خود، تصمیم گرفت با تحریم‌های غیرقانونی همراه شود. این حقایق انکارناپذیر باید چارچوب هر گفت‌وگوی جدی در شورای امنیت را تشکیل دهد.

وی با اشاره به اینکه ما اصل بنیادین حقوق بین‌الملل را مورد تأکید قرار دادیم، نوشت: حقوق و تعهدات جدایی‌ناپذیرند. کشورهایی که به تعهدات خود عمل نمی‌کنند، حق ندارند از مزایای توافقی بهره‌مند شوند که خود آن‌را تضعیف کرده‌اند. اعتبار دیپلماسی چندجانبه تنها بر اساس این منطق حفظ خواهد شد. آنچه در معرض تهدید است نه تنها حقوق جمهوری اسلامی ایران، بلکه تمامیت و اعتبار توافقی‌های بین‌المللی است. اگر پذیرش رفتارهای گزینشی در اجرای تعهدات و سوءاستفاده از فرایندهای قانونی تحمل شود، بنیان‌های امنیت جمعی به‌صورت جدی تضعیف خواهد شد. رئیس دستگاه دیپلماسی خاطر نشان کرد: وظیفه اصلی شورای امنیت آن است که به نمایندگی از جامعه بین‌المللی، برای حفظ صلح و امنیت جهانی اقدام کند.

شود. در این میان از آنجا که شانگهای به عنوان یک سازمان اوراسیایی و میان‌دولتی برای تقویت همکاری‌های چندجانبه اقتصادی، امنیتی و سیاسی و با هدف ایجاد موازنه در برابر نفوذ آمریکا و ناتو در منطقه پایه‌گذاری شده است موجب شده ایران و دیگر کشورهای عضو، انتظارات بیشتری از این

محمدرضا منافی، کارشناس مسائل جنوب شرق آسیا در گفت‌وگو با قدس ضمن اشاره به این مسئله درباره اهمیت نشست مذکور گفت: اکنون ایران در وضعیت حساس و دشوار پس از جنگ تحمیلی ۱۹روزه قرار دارد؛ جنگی که ممکن است هر لحظه بار دیگر از جانب اسرائیل از سر گرفته

ادای احترام معاون اول رئیس جمهور به شهدای کابینه یمن

معاون اول رئیس جمهور با حضور در سفارت یمن در تهران به شهدای کابینه یمن و مردم این کشور که در حمله متجاوزانه رژیم صهیونیستی به شهادت رسیدند، ادای احترام کرد. محمدرضا عارف تأکید کرد: مردم یمن نشان دادند برای آرمان‌ها و دفاع از مردم غزه آماده‌هزینه دادن هستند.

سازمان، نه تنها برای اتخاذ مواضع صریح علیه رویکردهای خصمانه و یک‌جانبه‌گرایانه آمریکا داشته باشند، بلکه از قدرت بالای خود و از طریق راهکارهای سیاسی مؤثر، برای جلوگیری از تجاوزهای بیگانگان به کشورهای عضو حمایت حداکثری از آن‌ها استفاده کند. بنابراین یکی از مهم‌ترین انتظارات ایران از اجلاس تیانجین، اتخاذ رویکردی یکصداه و مؤثر از سوی این سازمان قدرتمند منطقه‌ای برای کاستن از فشارهای آمریکا و غرب و تبعات فعال کردن مکانیسم «اسنپ‌بک» است. همچنین آن گونه که از سخنان رئیس جمهور پیداست ایران انتظار دارد به عنوان کشوری که در یک چهارراه راهبردی در مسیر کریدورهای شمال - جنوب و شرق - غرب قرار گرفته، بتواند نقش بیشتری در شکل‌گیری ابتکار بزرگ کمربند و جاده چین ایفا کند.

وی ادامه داد: اجلاس بیست و پنجمین دوره شانگهای به دلیل حضور حداکثری مقامات عضو و مقامات بین‌الملل از جمله دبیر کل سازمان ملل، ولادیمیر پوتین، مودی و... مهم است. چنین اجتماعی فرصتی مهم پیش روی دیپلماسی قرار می‌دهد. بر این اساس دولت چین بسیار تلاش دارد روی این مسئله مانور دهد که این بزرگ‌ترین نشست از ابتدای تشکیل سران شانگهای و در واقع یک گردهمایی علیه یک‌جانبه‌گرایی و ترویج چندجانبه‌گرایی است. در همین راستا شی جین‌پینگ در نشست اخیر از یک ابتکار جدید با عنوان «حکمرانی جهانی» رونمایی کرد که با مواضع ایران و همه کشورهای عضو هماهنگ است و تأکیدی بر سیاست‌های مقابله‌ای روشن شانگهای با غرب است.

■ مأموریت مهم دولت

همزمان با سفر رئیس جمهور به چین، حساب‌های رسمی دفتر حفظ و نشر آثار رهبر معظم انقلاب در شبکه‌های اجتماعی، بخشی از بیانات حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای درباره اهمیت روابط ایران و چین را به زبان چینی با این مضمون منتشر کردند: «ایران و چین با سابقه‌که کهن تمدنی در دو سوی آسیا، قدرت تحول‌آفرینی در صحنه منطقه‌ای و جهانی را دارند. عملیاتی نمودن تمامی ابعاد توافق راهبردی، این راه را هموار می‌کند». این موضوع تأکیدی دوباره بر ضرورت حرکت تهران و پکن در مسیر اجرای توافق‌ها در حوزه‌های مختلف به ویژه اجرای توافق‌نامه راهبردی ۲۵ ساله است. منافی ضمن اشاره به این مسئله تأکید کرد: با توجه به شرایط کنونی کشور، پزشکیان باید تلاش کند روندهامیان ایران با چین و دیگر اعضای سازمان شانگهای را بازآزایی کند. به ویژه اگر قرار است چین را به عنوان شریک راهبردی تعریف کنیم باید اجرای توافق بلندمدت میان دو کشور به صورت واقعی و نه روی کاغذ انجام گیرد. توبیت سایت رهبر معظم انقلاب هم تأکید بر همین مسئله است. ایشان به‌ندرت از این نوع توبیت‌ها می‌زنند و این بیانگر اهمیت سفر رئیس جمهور بوده و یک پیام بسیار قوی است برای اینکه ایران به دنبال روابط و مناسبات با ثبات و قدرتمند با چین است و این یک قوت قابل‌برای چین است که با اعتماد و حسن نیت بیشتر به رابطه با تهران بنگرد.

با این اوصاف سفر رئیس جمهور به چین آزمونی جدی برای دولت در مسیر اجرای توافق راهبردی ۲۵ ساله با پکن است؛ توافقی که در صورت رفع موانع و عملیاتی شدن، می‌تواند اقتصاد ایران را متحول کرده و جایگاه کشور را در معادلات جهانی ارتقا دهد. از سویی حضور وزیر دفاع در هیئت ایرانی می‌تواند معنادر بوده و بازتابی از تقویت همکاری‌ها میان تهران با روسیه، چین و حتی کره شمالی با وجود تهدیدهای آمریکا تلقی شود.

گمانه‌زنی کارشناسان در گفت‌وگو با قدس درباره ترمیم اعضای هیئت دولت در آغاز دومین سال فعالیت

کابینه تغییر می‌کند؟

■ دولت در شرایط دشوار منطقه‌ای عملکرد قابل توجهی داشته است

«محمدکاظم انبارلویی» فعال سیاسی اصول‌گراست. او در گفت‌وگو با قدس، دیدگاهی متفاوت نسبت به تغییر کابینه ارائه و تأکید کرد: دولت در شرایط دشوار منطقه‌ای عملکرد قابل توجهی داشته است.

وی با اشاره به فشارهای نظامی و سیاسی ناتو، آمریکا و رژیم صهیونیستی گفت: دولت تمام قد ایستاده و خدمات صادقانه‌ای به مردم ارائه می‌دهد. آقای

رئیس جمهور سعی می‌کند حقوق کسانی که به‌اورای داده‌اند و حتی کسانی که رأی نداده‌اند، رعایت شود.

او در پاسخ به این پرسش که آیا تغییری در کابینه دولت باید صورت

■ رویکرد دولت پزشکیان، شکل تعدیل شده دولت روحانی است

«مسعود براتی» کارشناس و تحلیلگر مسائل بین‌الملل است. او در گفت‌وگو با قدس، مسئله تغییر در کابینه دولت چهاردهم را از منظر بین‌المللی مورد ارزیابی قرار داد و بر ضرورت بازنگری در سیاست خارجی تأکید کرد.

براتی با اشاره به رویکرد دولت پزشکیان در سیاست خارجی گفت: این رویکرد، یک نوع تعدیل‌شدگی نسبت به دولت آقای روحانی بود و هدف آن تعامل مناسب با کشورهای غربی است؛ آن هم در حالی که تعامل سازنده‌ای با شرق دارد شکل می‌گیرد.

او اظهار کرد: واقعیت‌های محیطی نشان داد ظرفیت قابل اتکایی از سوی کشورهای غربی وجود ندارد و تنها تهدیدها برجسته هستند. نمونه مهم آن، جنگ تحمیلی ۱۲ (روژه و موضوع مکانیسم ماشه است که عملاً نقطه پایان دیپلماسی را رقم زد. این واقعیت نشان داد رویکرد دولت پیشین واقع‌بینانه نبوده و نیازمند بازنگری و اصلاح است.

براتی تصریح کرد: اگر توجه به این اصل مهم، سِرلوحه کار دولت باشد که البته در این یک سال بوده، حتی با تائم فعلی سیاست خارجی هم می‌توان منافع ملی را محقق کرد؛ هر چند به‌نظم برخی اعضای تیم نیازمند بازنگری هستند.